

**Positioner og holdninger
i flygtningepolitikken**
Dansk Flygtningehjælps
holdningskompass

Indhold

De overordnede positioner	4
Internationalt flygtningearbejde	7
De fattigste lande skal ikke bære de største byrder	8
Nærområdeindsatser behøver et bredt perspektiv	8
Myndighedernes ansvar	9
De fordrevne er selv en del af løsningen.....	9
Krigens efterladenskaber skal fjernes.....	9
Grundlæggende humanitære principper skal respekteres.....	10
Vanskeligheder skal anerkendes åbent og ærligt	10
Blandede migrationsstrømme har også beskyttelsesbehov	11
Et højt beskyttelsesniveau i EU	11
Den danske asylpolitik	13
En retfærdig og effektiv asylprocedure.....	13
Beskyttelse af børn i Danmark	14
Humanitær opholdstilladelse som en reel mulighed.....	15
Et værdigt ophold i Danmark.....	15
Frihedsberøvelse af asylansøgere bør begrænses	16
Flygtninge, der indrejser med falske rejsedokumenter, skal ikke kriminaliseres... ..	16
Udvisning af flygtninge	16
Tilbagesendelse af afviste asylansøgere	17
Integration i Danmark	18
Tryghed og sikkerhed for en fremtid i Danmark.....	18
Støtte til frivillig hjemvenden – repatriering.....	18
Ligestilling og medborgerskab	19
Den særlige integrationsindsats	20
Civilsamfundet.....	21

Forord

”Positioner og holdninger i flygtningepolitikken” fremlægger Dansk Flygtningehjælps aktuelle holdninger til flygtningepolitikken, som den udfolder sig i det danske, det europæiske og det globale flygtningearbejde. Der er tale om et levende papir, som skal justeres og suppleres i forhold til de udfordringer, Dansk Flygtningehjælp møder i sit arbejde. Papiret slår fast, at beskyttelse af flygtninge og fordrevne bør være en sammenhængende indsats. Det betyder, at opgaverne løses bedst gennem en samtidig, langvarig og differentieret indsats i både Danmark, Europa og verdens brændpunkter.

Papiret er et holdningskompass. Det skal til enhver tid kunne bruges af medarbejdere og andre, der midt i skoven af udmeldinger og positioner har behov for en sikker retningssans i deres arbejde, herunder i debatten om flygtningepolitikken. Er det ikke for farligt at arbejde i Somalia? Skal vi lade de skrøbelige stater være? Hvad skal man mene om en fælleseuropæisk asylpolitik, og skal Danmark være en del af denne politik?

Der er mange spørgsmål, og nye kommer hele tiden til. Nogle vedrører mest organisationens værdier, andre mest vores holdninger. Vi håber, at dette holdningskompass vil være nyttigt, når det drejer sig om at finde svar på, hvad Dansk Flygtningehjælp mener i flygtningepolitiske spørgsmål.

København, februar 2012

De overordnede positioner

Dansk Flygtningehjælp er en rettighedsbaseret humanitær organisation, der arbejder efter følgende vision:

*Ingen flygtninge skal savne hjælp til at finde beskyttelse og varige løsninger.
Og ingen, der ønsker at integrere sig i det danske samfund, skal savne hjælp til det.
Dansk Flygtningehjælp vil være de bedste til at løse problemer, der knytter sig til
fordrivelse og integration.*

Det er Dansk Flygtningehjælps mål år for år at hjælpe flere flygtninge og at være en stadig stærkere fortaler for flygtningesagen. Disse mål skal vi forfølge, idet vi samtidig skal stille høje krav til kvaliteten af vores arbejde.

Den rettighedsbaserede tilgang betyder, at Dansk Flygtningehjælp har fokus på to områder i sit arbejde:

1.	<p>For det første opfordrer Dansk Flygtningehjælp de ansvarlige myndigheder og institutioner til at løfte deres ansvar for, at flygtninge og fordrevne får opfyldt deres grundlæggende menneskerettigheder.</p> <p>I forlængelse heraf arbejder Dansk Flygtningehjælp med at opbygge kapaciteten hos myndigheder og institutioner, hvor en sådan er svag eller fraværende.</p> <p>Dansk Flygtningehjælp arbejder derudover for at sikre den enkeltes kendskab til egne rettigheder og styrke evnen til at opnå og forsvare disse rettigheder.</p>
2.	<p>For det andet gennemfører Dansk Flygtningehjælp en lang række internationale projekter, som grundlæggende søger at afhjælpe de rettighedstab, som typisk følger af fordrivelse.</p>

Foruden at beskytte flygtninge og internt fordrevne og sikre deres rettigheder er det Dansk Flygtningehjælps mål at tilvejebringe varige løsninger, som gør det muligt for flygtninge at genopbygge tilværelsen. Dansk Flygtningehjælp bidrager til tre mulige løsninger: Frivillig repatriering, lokal integration (i opholdslandet) eller genbosætning i tredjeland, hvis det ikke er muligt for flygtningene at vende hjem eller blive i opholdslandet. Desværre er disse varige løsninger uden for rækkevidde for mange millioner flygtninge verden over.

Det nationale og det internationale flygtningearbejde bør ses i sammenhæng. Arbejdet skal hjælpe flest muligt og gennemføres med udgangspunkt i et byrdefordelingsprincip, som sikrer, at de fattigste lande ikke står alene med ansvaret for majoriteten af verdens flygtninge.

Dansk Flygtningehjælp mener, at Danmark fortsat skal påtage sig et ansvar for verdens flygtninge – både internationalt og nationalt. Vi lægger vægt på, at det internationale flygtningearbejde i verdens brændpunkter udføres i samarbejde og koordination med FN, EU, de involverede organisationer (UNHCR, OCHA m.fl.), de internationale folkelige organisationer samt lokale partnere og myndigheder.

Dansk Flygtningehjælp arbejder for, at flygtninge sikres adgang til beskyttelse i Europa og Danmark på trods af den stigende kontrol med de ydre grænser. Organisationen støtter derfor udviklingen af en europæisk asylpolitik med fælles standarder, der harmonerer med de internationale konventioner.

Der er behov for at skelne mellem flygtningepolitik og indvandringspolitik. Flygtninge er ikke indvandret arbejdskraft, men mennesker, der er tvunget på flugt, fordi de er forfulgte. Det centrale er derfor flygtnings behov for beskyttelse, og det skal afspejle sig i både lovgivning og myndighedspraksis, så Danmark lever op til sit internationale ansvar for flygtninge som beskrevet i FN's Flygtningekonvention fra 1951.

Flygtningekonventionen definerer, hvad en flygtning er, og den opstiller en række rettigheder, som flygtninge skal oppebære i det land, de søger tilflugt i. Helt grundlæggende er endvidere det såkaldte non-refoulement princip, hvorefter ingen flygtning må tilbagesendes til sit hjemland eller til et land, der vil videresende ham/hende dertil.

Internt fordrevnes rettigheder er beskrevet i FN's Guiding Principles on Internal Displacement fra 1998.

Den person, der søger asyl eller får opholdstilladelse som flygtning i Danmark, skal efter Dansk Flygtningehjælps opfattelse møde et humant samfund. Vores grundfæstede værdier om menneskeligt ligeværd og respekt for det anderledes skal også gælde for de mennesker, der kommer til landet som flygtninge.

Flygtninge og asylansøgere skal i Danmark endvidere møde et retssamfund, der træffer og forvalter sine afgørelser i fuld overensstemmelse med klare nationale retsregler og uden modstrid med internationale konventioner. Danmark skal således opfylde konventionens krav om ligebehandling af flygtninge og bestemmelserne om at lette flygtnings integration i det land, de får beskyttelse i. For flygtninge, der har fået beskyttelse i Danmark, skal integrationen baseres på lige rettigheder i samfundet.

Både nationalt og internationalt lægger Dansk Flygtningehjælp vægt på at inddrage civilsamfundet med det formål at styrke folkelige forståelse for og engagement i flygtninge- og integrationsarbejdet.

Der er mange dilemmaer i arbejdet for verdens flygtninge. En af de største udfordringer er, at adgang til de fordrevne i verdens brændpunkter gennem de seneste år er blevet stadigt vanskeligere på grund af den dårlige sikkerhed i flere skrøbelige stater. Dansk Flygtningehjælp forsøger at fastholde hjælpen til nogle af verdens mest sårbare mennesker ved at optimere sikkerheden og samtidig efterleve sine grundlæggende værdier¹:

Menneskelighed

– menneskets ret til et liv i værdighed går forud for politik og principper

Respekt

– vi arbejder for, at fordrevnes rettigheder respekteres

¹ Vision, værdier og normer på www.flygtning.dk

Uafhængighed og neutralitet

- vi er neutrale i forhold til partipolitik og parterne i en konflikt

Inddragelse

- gennem et inddragende samarbejde styrker vi dem, vi søger at hjælpe

Ærlighed og gennemsigtighed

- åbenhed om det, vi gør, gælder alle i vores omverden

En slagkraftig, kompetent og vedholdende humanitær indsats i overensstemmelse med de humanitære principper forudsætter adgang til store og stabile økonomiske midler. For Dansk Flygtningehjælp er det afgørende, at organisationens indtægter er spredt på mange kilder. Det sikrer mod afhængighed, der i værste fald kunne true vores løfte om at yde upartisk og neutral hjælp. Vi indgår også i dialog med de store institutionelle donorer om, hvorledes vi bedst overholder de humanitære principper og opnår langsigtede forbedringer.

Dansk Flygtningehjælp ønsker som organisation at stå til regnskab for sin indsats - ikke kun over for medlemmer og donorer, men i særdeleshed også over for dem, organisationen hjælper. Derfor er vores internationale hjælpearbejde certificeret, og vi arbejder for, at denne certificering også skal omfatte vore nationale aktiviteter. Certificeringen rummer seks minimumskrav til god humanitær praksis:

- Organisationen informerer om de standarder og forpligtelser, den skal stilles til regnskab for, og om, hvordan den vil sikre, at de bliver opfyldt.
- Organisationen sikrer, at medarbejderne har de kompetencer, som gør dem i stand til at opfylde organisationens standarder og forpligtelser.
- Organisationen sikrer, at de mennesker, den er forpligtet til at hjælpe, og øvrige berørte parter har adgang til rettidig, relevant og klar information om organisationen og dens aktiviteter.
- Organisationen lytter til de mennesker, den er forpligtet til at hjælpe, og inddrager deres synspunkter og indsigt i programbeslutninger.
- Organisationen giver de mennesker, den er forpligtet til at hjælpe, og øvrige berørte parter mulighed for at klage og få svar gennem en effektiv, tilgængelig og sikker proces.
- Organisationen lærer af sine erfaringer for til stadighed at forbedre sin praksis.

Den grundlæggende idé er, at åbenhed og ærlighed giver modtagerne og andre berørte parter mulighed for at stille os til regnskab for, hvad vi lover. Herved forventer vi til stadighed at kunne forbedre relevansen og kvaliteten af vores arbejde, og vi viser respekt over for dem, som vores mandat forpligter os til at hjælpe.

Internationalt flygtningearbejde

I det internationale flygtningearbejde taler vi både om flygtninge og om internt fordrevne, dvs. mennesker, som er flygtet af de samme grunde som flygtninge, men ikke har krydset en anerkendt landegrænse. I dét lys er det Dansk Flygtningehjælps vision, at ingen flygtninge eller internt fordrevne skal stå uden hjælp til beskyttelse og varige løsninger. Derfor arbejder Dansk Flygtningehjælp aktivt for at tilvejebringe både akutte og langsigtede løsninger på problemer, der skyldes fordrivelse. Det gør vi på grundlag af den humanitære folkeret, menneskerettighederne, international flygtningeret og anerkendte principper og standarder for humanitær bistand. Disse rettigheder og principper står vi vagt om, og de bør anerkendes af alle parter som det legitime grundlag for al humanitær hjælp.

Internt fordrevne, hvis antal er voksende, udgør et særligt problem, fordi denne gruppe ikke er omfattet af samme konventionsbeskyttelse som flygtninge. Internt fordrevne er i udgangspunktet alene beskyttet af deres lands myndigheder og disses evne og vilje til at opfylde landets love, den humanitære folkeret samt øvrige internationalt anerkendte menneskerettigheder. Fraværet af en målrettet konventionsbeskyttelse for internt fordrevne kan blive særligt problematisk, når landets myndigheder eller dele heraf selv er part i en intern konflikt. I sådanne situationer er det særligt nødvendigt, at det internationale samfund holder myndighederne ansvarlige for at sikre, at alle fordrevnes rettigheder respekteres.

Dansk Flygtningehjælp mener, at den mest effektive humanitære indsats opnås ved at se behovet for hjælp i et bredt og langsigtet perspektiv. Den enkelte indsats må nødvendigvis tage udgangspunkt i de berørtes særlige og umiddelbare behov og muligheder, som de manifesterer sig i deres forskellighed efter køn, alder og øvrige forudsætninger. Men samtidig bør indsatsen have blik for muligheder for at opnå mere langsigtede løsninger.

Dansk Flygtningehjælps internationale aktiviteter omfatter derfor både akut nødhjælp og beskyttelse, hjælp til selvhjælp for fordrevne og berørte lokalsamfund under og efter fordrivelse, og endelig hjælp til langsigtet opbygning af ansvarlige myndigheders evne og vilje til at yde den nødvendige beskyttelse af de fordrevnes rettigheder. Samtidig anlægger vi et samlet perspektiv ved at kombinere disse indsatsformer og ved at søge at være til stede både i tilflugtsområderne og i de områder, som folk er flygtet fra.

Dansk Flygtningehjælp mener:

- De ressourcestærke lande bør afsætte langt flere midler til beskyttelse og varige løsninger for flygtninge og internt fordrevne i nærområderne. Danmark og Europa bør være i front og arbejde for en koordineret indsats.
- Beskyttelse af flygtninge i nærområderne må ikke erstatte retten til at søge asyl. Flygtninge har ret til en reel asylbehandling.

- Langsigtet, bæredygtig forbedring af beskyttelseskapaciteten går hånd i hånd med støtte til udviklingsprogrammer og omfatter både flygtninge, internt fordrevne, hjemvendte og lokalbefolkning.
- Idet beskyttelsen af internt fordrevne primært er staternes ansvar, bør de internationale aktører styrke staternes evne og vilje til at beskytte fordrevne. I det omfang, det ikke sker, bør aktørerne opfylde disse behov, men det mindsker ikke staternes ansvar.
- Indsatsen bør inddrage de fordrevnes egne ressourcer og løsninger, herunder deres evne til selv at hævde deres rettigheder.
- Donorer, stater og væbnede grupper skal respektere civilbefolkningens ret til at modtage neutral og kvalificeret humanitær hjælp.

Personer, hvis grundlæggende menneskerettigheder krænkes under deres flugt fra forfølgelse, krig, naturkatastrofer eller fattigdom, har uanset årsagen til flugt ret til beskyttelse af deres fundamentale menneskerettigheder.

De fattigste lande skal ikke bære de største byrder

Mere end 95% af verdens 43 millioner fordrevne opholder sig i nærområdet, dvs. som internt fordrevne i eget land eller som flygtninge i et naboland. Langt hovedparten af disse lande er fattige udviklingslande. Det betyder, at ansvaret oftest ligger på lande og regeringer, som mangler de nødvendige ressourcer til at løfte den humanitære opgave. Det er Dansk Flygtningehjælps holdning, at den internationale støtte til indsatsen i de fattigste lande i nærområderne skal styrkes, så omkostningerne ikke udelukkende skal bæres af disse, og således at fordrevne får den hjælp og beskyttelse, de har behov for og ret til. Alt for mange fordrevne lever i dag en udsigtsløs tilværelse. I stedet skal de have mulighed for at forsørge sig selv og skabe sig et liv.

For nogle flygtninge er opholdet i nærområdet ikke en varig løsning, enten fordi de er i fare for overgreb eller forfølgelse, eller fordi de ikke har udsigt til at kunne skabe sig en rimelig tilværelse. For at sikre varige løsninger til flygtninge med behov for beskyttelse og for at udvise solidaritet med landene i nærområderne, bør de ressourcestærke lande tilbyde genbosætning til et langt større antal flygtninge, end det i dag er tilfældet.

Samtidig ønsker Dansk Flygtningehjælp at understrege, at en øget international støtte til indsatsen for flygtninge og fordrevne i nærområderne ikke kan erstatte retten til at søge asyl. De rige lande bør ikke eksportere deres juridiske og moralske ansvar for at modtage flygtninge til de ofte ressourcetsvage stater, der er naboer til flygtningenes hjemlande.

Nærområdeindsatser behøver et bredt perspektiv

De konflikter, der driver mennesker på flugt, overskrider ofte landegrænser både i deres årsager og i deres konsekvenser. Assistance, der planlægges og gennemføres alene ud fra situationen i tilflugtsområdet, formår derfor sjældent at forholde sig til grundlæggende årsager til flugt eller til varige løsninger, der ofte vil berøre flere lande i en region. Derfor mener Dansk Flygtningehjælp, at humanitær og løsningsorienteret støtte om muligt skal planlægges og ydes indenfor et regionalt perspektiv.

Endvidere bør indsatsen forholde sig til, at flygtninge og fordrevne i stigende grad søger tilflugt i byområder, hvor både beskyttelsesbehov og løsningsmuligheder såvel som de humanitære aktørers arbejdsvilkår stiller krav om helt nye tilgange til hjælp.

Langsigtet, bæredygtig forbedring af beskyttelsen af fordrevne går hånd i hånd med støtte til udviklingsprogrammer og omfatter både flygtninge, internt fordrevne, hjemvendte og lokalbefolkning. Dansk Flygtningehjælp mener, at det fulde potentiale ved en regional tilgang bedst udnyttes, hvis det internationale samfund som helhed arbejder inden for en fælles, koordineret strategi, der spænder over grænser og tid. Donorer og andre parter må acceptere, at en langsigtet indsats er nødvendig i de fleste kriser, og at den bør fastholdes og tilpasses, indtil de fordrevnes rettigheder kan sikres af de ansvarlige myndigheder.

Myndighedernes ansvar

Dansk Flygtningehjælp arbejder for, at de ansvarlige stater og myndigheder løfter deres ansvar for at beskytte fordrevnes rettigheder både under og efter fordrivelse. I de tilfælde, hvor de ansvarlige myndigheder er uvillige hertil eller ikke kan, bør kompetente nationale og internationale humanitære aktører træde til i det omfang og så længe, det er nødvendigt. Det gør Dansk Flygtningehjælp gennem fortalerarbejde og gennem samarbejde med myndigheder og institutioner på forskellige niveauer om opbygning af deres kapacitet, men også ved at yde direkte hjælp, når myndighederne ikke ønsker eller magter at sikre de fordrevnes rettigheder. Samtidig vil en international tilstedeværelse i nogle tilfælde i sig selv lægge en dæmper på kræfter, der truer fordrevnes sikkerhed.

I mange lande er asylarbejde og beskyttelse af flygtninge ikke en politisk prioritet. Det vil derfor ofte være nødvendigt at støtte og motivere opbygningen af nationale asylmyndigheders kapacitet.

De fordrevne er selv en del af løsningen

Flugt medfører tab af personlige, materielle og sociale ressourcer, og de ressourcer, som trods alt er bevaret, mister ofte betydning på fremmed territorium. Flygtninge og fordrevne er altså særligt sårbare og har derfor behov for at modtage særlig beskyttelse og hjælp til at oppebære deres rettigheder. Men hjælpen kan samtidig risikere at skabe afhængighed, hvis den ikke tager sigte på at fastholde og udvikle de fordrevnes egne ressourcer og mod på at klare sig selv. Derfor mener Dansk Flygtningehjælp, at de fordrevne skal deltage så meget som muligt i planlægning og gennemførelse af hjælpen, og myndighederne bør tillade og opmuntre til, at de fordrevne bidrager til deres egen velfærd. Det vil øge muligheden for at finde frem til varige løsninger.

Samtidig bør flygtninge og fordrevne kende deres rettigheder, så de bedre kan og tør engagere myndigheder og lokale institutioner i deres beskyttelse. I mange tilfælde vil det også kunne mindske risikoen for eller omfanget af overgreb.

Krigens efterladenskaber skal fjernes

En del af den samlede indsats for at fremme varige løsninger handler om at reducere udbredelsen af landminer og våben efter konfliktens ophør. Rydning af miner og ueksploderet ammunition samt indsamling af eller forbedret kontrol med håndvåben er ofte forudsætninger for, at flygtninge og internt fordrevne kan vende hjem og genoptage en tilværelse i sikkerhed. Dansk Flygtningehjælp er engageret i dette arbejde gennem Danish Demining Group. Danmark bør fastholde sin støtte til minerydning og arbejde for et øget internationalt engagement med henblik på at forebygge konflikter og væbnet vold.

Grundlæggende humanitære principper skal respekteres

De mest fundamentale humanitære principper vedrører:

1.	Retten til at modtage humanitær hjælp - ”det humanitære imperativ”
2.	Humanitær hjælp skal alene ydes på grundlag af behov - ”upartiskhed”
3.	Humanitær hjælp skal være neutral i forhold til parterne i en konflikt

Disse principper er forankret i Genève-konventionerne, der reflekterer århundreders erfaringer med krig og væbnet konflikt.

I tidens konflikter synes civilbefolkningen endnu oftere end før at blive direkte mål for voldshandlinger, eller befolkningen bliver misbrugt i magtpolitiske spil. Flere konflikter tillægges desuden en international sikkerhedspolitisk dimension. Herved øges risikoen for en både lokal og international politisering af det humanitære arbejde, hvorved millioner af mennesker risikerer ikke at få den nødvendige hjælp.

Dansk Flygtningehjælp lægger vægt på, at alle parter respekterer nødvendigheden af ”humanitær adgang” – et udtryk, som refererer til kompetente humanitære aktørers mulighed for og forpligtelse til at yde de berørte befolkningsgrupper neutral og kvalificeret humanitær hjælp efter deres behov og ikke efter, hvem der kontrollerer lokalområdet. Mennesker med akut behov for humanitær hjælp kan ikke vente, og de må ikke forhindres i at modtage hjælp af militære eller sikkerhedspolitiske hensyn. Dansk Flygtningehjælp opfordrer derfor alle relevante donorer, regeringer, væbnede grupper og andre aktører til at respektere civilbefolkningens ret til beskyttelse og til at tillade den humanitære hjælp adgang, hvor det er nødvendigt. Til gengæld påhviler det Dansk Flygtningehjælp og andre humanitære aktører at yde effektiv, upartisk og neutral hjælp.

Vanskelighederne skal anerkendes åbent og ærligt

Vilkårene for de humanitære aktører kan være særdeles vanskelige, når parter i en konflikt ikke respekterer den humanitære folkeret. Dansk Flygtningehjælp arbejder i nogle af verdens farligste konfliktområder, hvor truslerne er alvorlige ikke kun for befolkningen, men også for nødhjælpsarbejderne. Det er under disse vanskelige vilkår, at de humanitære aktører skal sikre, at mennesker i hundredtusindvis overlever og får fundamental beskyttelse, uden at de selv bliver inddraget i konflikterne. Det påhviler de humanitære aktører 1) at finde den optimale balance mellem hensynet til befolkningens og medarbejdernes sikkerhed, 2) at hjælpen når frem til de mest trængende i rette tid og kvalitet uden svind, og 3) at hjælpen er neutral i forhold til konfliktens parter. I konfliktområder kan hvert af disse hensyn ikke opfyldes optimalt, uden det har en pris for opfyldelsen af de andre. Derfor er en professionel afvejning af alle risici afgørende, men dilemmaerne består og må anerkendes.

Dansk Flygtningehjælp opfordrer til, at donorer og kompetente nødhjælpsorganisationer fører en åben og ærlig dialog om, hvorledes disse dilemmaer håndteres bedst i den konkrete situation under hensyn til den grundlæggende humanitære forpligtelse.

Blandede migrationsstrømme har også beskyttelsesbehov

De globale migrationsmønstre er et resultat af komplekse kombinationer af forfølgelse, politiske uroligheder og væbnede konflikter, men også i stigende grad af fattigdom og klimakatastrofer. Det betyder, at Dansk Flygtningehjælp i tiltagende grad må arbejde med såkaldte "blandede migrationsstrømme", dvs. sammensatte grupper på fremmed territorium af mennesker fordrevet af vidt forskellige årsager, der ikke nødvendigvis drejer sig om forfølgelse. I situationen kan fordrivelsesårsagerne være vanskelige at adskille, men disse mennesker på flugt fratages ofte de mest grundlæggende menneskerettigheder og har behov for beskyttelse. Dansk Flygtningehjælp opfordrer ansvarlige stater og det internationale samfund til at mindske de grundlæggende årsager til fattigdomsmigration, men også til en indsats for at sikre de fundamentale menneskerettigheder for de mange migranter, der strander under umenneskelige forhold eller udsættes for udnyttelse eller fysisk fare på deres ruter over land og hav væk fra krig og forfølgelse, fattigdom, tørke, oversvømmelser m.m.

Et højt beskyttelsesniveau i EU

Ensartede regler af høj kvalitet er nødvendige for at sikre en effektiv beskyttelse af flygtninge i Europa. Dansk Flygtningehjælp anbefaler, at Danmark hurtigst muligt tilslutter sig de fælles europæiske asylregler, og at den danske regering aktivt arbejder for at få vedtaget et europæisk regelsæt, der sikrer en ensartet, effektiv og retfærdig flygtningebeskyttelse, hvor bekæmpelse af misbrug af regler ikke sker på bekostning af asylansøgenes retssikkerhed.

Flygtninge med behov for beskyttelse har imidlertid ingen glæde af et europæisk regelsæt med høje beskyttelsesstandarder, hvis ikke det implementeres i de nationale lovgivninger og praksis. I de seneste år har der været flere eksempler på, at medlemsstater har manglet vilje og/eller evne til at omsætte de gældende regler til praktisk flygtningebeskyttelse.

Flygtningehjælpen mener, at en større grad af solidaritet EU landene imellem er en forudsætning for, at de enkelte medlemsstater kan opretholde både viljen og evnen til at yde den nødvendige beskyttelse til flygtninge. Derudover bør der i EU være langt større fokus på, at de vedtagne regler faktisk implementeres i medlemslandene.

Adgang til beskyttelse

Den største hindring, for at flygtninge kan opnå beskyttelse i EU, er imidlertid, at visumrestriktioner, grænsekontrol og andre tiltag i høj grad forhindrer flygtninge i overhovedet at få adgang til det europæiske territorium. De flygtninge og asylansøgere, der alligevel formår at komme til Europa, har oftest været nødt til at benytte sig af menneskesmuglere, falske pas og livsfarlige rejseruter.

Visumrestriktioner og grænsekontrol må udformes og praktiseres på en måde, så flygtninge sikres reel adgang til beskyttelse i Europa, herunder Danmark. Grænsekontrol skal udføres i fuld respekt for grundlæggende menneskerettigheder, herunder retten til at søge asyl. Non-refoulement princippet skal respekteres, og asylansøgere og flygtninge må aldrig sendes tilbage til områder, hvor man ikke har sikkerhed for, at de kan få den beskyttelse, som de har krav på. Mulighederne for at få udstedt visum med henblik på at søge asyl eller tilsvarende ordninger, der sikrer sikker og legal adgang til Europa, bør udforskes nærmere. Dette kunne enten være som en generel mulighed eller som en mulighed for at løse ekstraordinære flygtningesituationer.

Genbosætning af flygtninge

Med genbosætningsystemet kan man tilbyde flygtninge, der opholder sig i en uholdbar situation i nærområdet, adgang til beskyttelse i Europa på legal og sikker vis. Alt for få EU lande deltager i genbosætningsystemet, og Dansk Flygtningehjælp finder det nødvendigt, at EU hurtigst muligt når til enighed om et fælles europæisk genbosætningsprogram.

- EU bør tilbyde 90.000 kvotepladser om året svarende til i gennemsnit 200 pladser pr. million indbyggere, og
- Danmark bør, som et af de rigeste lande i Europa, forhøje sin årlige kvote fra 500 til 1.500 personer.
- Kriterier for udvælgelse af kvoteflygtninge må ikke svigte de svageste eller flygtninge med akut beskyttelsesbehov, der hvor de opholder sig.

Dublin-forordningen

En af hjørnestenene i de europæiske asylregler er den såkaldte Dublin-forordning, der fastsætter kriterierne for, hvor i EU en asylansøgning skal behandles. Som led i Schengen-samarbejdet har Danmark tilsluttet sig Dublin-forordningen. Forordningen er problematisk, blandt andet fordi den medfører, at nogle medlemslande kommer til at bære en større byrde end andre alene på grund af deres geografiske placering. I et sådan system uden indbygget solidaritet er der en nærliggende risiko for, at særligt hårdt belastede medlemslande mister både evnen og viljen til at opretholde et velfungerende asylsystem. Konsekvensen bliver dermed, at mennesker på flugt ikke længere har adgang til den beskyttelse, som de har behov for. Som minimum bør der i Dublin-forordningen indarbejdes en mekanisme som foreslået af Kommissionen, der sikrer, at overførsler suspenderes, hvis en medlemsstat ikke opfylder sine forpligtelser til at beskytte flygtninges og asylansøgere rettigheder.

Det er endvidere et problem, at Dublin-systemet ikke tager højde for, hvor den enkelte asylansøger ønsker at tage ophold. Dette fører til personlige tragedier i form af splittede familier og ekstra udfordringer for integrationen. Dansk Flygtningehjælp finder det nødvendigt, at Dublin-forordningen revideres således, at solidariteten med de lande, der ligger ved EU's ydergrænser, indarbejdes i forordningen, og at der i højere grad tages hensyn til asylansøgernes rimelige ønsker om, hvor i EU de ønsker at opholde sig.

Den danske asylpolitik

Mennesker, der er flygtet fra overgreb og forfølgelse, og som søger tilflugt i Danmark, skal behandles værdigt og humanitært. Den danske asylpolitik skal have plads til menneskelige hensyn.

Danmark har ratificeret FN's Flygtningekonvention og adskillige andre konventioner med betydning for beskyttelsen af flygtninge. Som en retsstat og et respekteret medlem af det internationale samfund må Danmark naturligvis overholde disse regelsæt uden tøven og i overensstemmelse med deres ånd og intentioner.

De gældende regler for at få asyl tolkes meget snævert i forhold til Danmarks internationale forpligtelser. Det har blandt andet ført til, at mennesker, der kommer fra lande, hvor alle i realiteten er i fare på grund af krigshandlinger og vilkårlig vold, ofte får afslag på deres asylansøgning. I flere tilfælde har det imidlertid vist sig umuligt at tilbagesende disse afviste asylansøgere, som derfor har opholdt sig på danske asylcentre i årevis uden at kunne opnå opholdstilladelse. Dansk Flygtningehjælp mener derfor, at de danske regler for tildeling af asyl bør udvides til også at omfatte personer i alvorlig risiko for overgreb som følge af vilkårlig vold i forbindelse med væbnede konflikter.

En retfærdig og effektiv asylprocedure

Danmark er forpligtet til at beskytte flygtninge. For at kunne identificere flygtninge er det nødvendigt med en retfærdig og effektiv asylprocedure. Kravene til en sådan procedure må være store, for asylsagerne er ofte komplekse, og det er afgørende, at der træffes korrekte og hurtige afgørelser.

Asylafgørelser bør træffes af en specialiseret og veluddannet myndighed med både asylfaglig viden og indsigt i forholdene i de lande, som asylansøgerne kommer fra. En klageinstans bør være i besiddelse af tilsvarende ekspertise, og klageinstansens medlemmer bør desuden være uafhængige af myndigheder og organisationer.

Korrekt tolkning er vigtigt i en asylsag, hvor ansøger og sagsbehandler sjældent taler samme sprog, og hvor detaljer og nuancer kan være af afgørende betydning. Højt kvalificeret tolkning på ansøgers modersmål bør være en selvfølge.

Dansk Flygtningehjælp har overordnet set tillid til den danske asylprocedure, men finder, at enkelte elementer af proceduren er mangelfulde.

Alle asylansøgere bør have adgang til kvalificeret juridisk bistand. Både asylproceduren og afgørelserne er ganske komplicerede, og ansøger har ofte ingen forudsætninger for at kunne gennemskue dem. Kvalificeret juridisk bistand er således et vigtigt element i en retfærdig og effektiv asylprocedure. For at sikre, at den korrekte afgørelse træffes allerede i første instans, bør asylansøgeren så tidligt som muligt have adgang til juridisk bistand.

'Benefit of the doubt' princippet skal respekteres, og ved en vurdering af ansøgers troværdighed må der tages højde for ansøgers specifikke situation. Dansk Flygtningehjælp finder, at de danske myndigheder ofte ikke tager tilstrækkeligt højde for de fejl, der kan opstå i forbindelse med tolkede samtaler samt for eventuelle traumatiserende begivenheder i hjemlandet eller under flugten, der har påvirket asylansøgerens evne til at forklare sig. Derudover stilles der til tider urimeligt høje krav til en asylansøgers evne til at redegøre detaljeret for komplicerede hændelsesforløb, der ligger langt tilbage i tid.

Danmark bør tillægge UNHCR's retningslinjer større vægt, når der træffes afgørelser om asyl og eventuel udsendelse, idet UNHCR er i besiddelse af en særlig ekspertise og erfaring samt er tillagt en særlig rolle med at overvåge anvendelsen af Flygtningekonventionens bestemmelser.

Et effektivt klagesystem, hvor klager tillægges opsættende virkning, er en vigtig del af en retfærdig og effektiv asylprocedure. Det er derfor problematisk, at klager over afgørelser om tilbagesendelse i henhold til Dublin-forordningen ikke automatisk har opsættende virkning i Danmark. Hermed bliver klagen i mange tilfælde illusorisk, da ansøger ofte er sendt ud af landet, inden klagesagen er afgjort. Yderligere er det et problem, at klager over Dublin-afgørelser ikke underlægges den nødvendige individuelle, grundige prøvelse. Dansk Flygtningehjælp mener derfor, at den danske Dublin-procedure bør ændres.

Beskyttelse af børn i Danmark

Et stort antal børn søger hvert år asyl i Danmark enten alene eller sammen med deres familie. Alle børn er sårbare, og børn, der er ankommet alene til Danmark som asylansøgere, er naturligvis særdeles sårbare. Alle børn har uanset deres juridiske status krav på særlig behandling, og ifølge FN's Børnekonvention skal barnets tarv altid komme i første række.

Dansk Flygtningehjælp finder derfor, at

- Der bør være langt større fokus på hensynet til barnets tarv, når der træffes afgørelser, der vedrører børn.
- Reglerne om opholdstilladelse til uledsagede mindreårige bør ændres, så opholdstilladelsen ikke udløber, når barnet fylder 18 år.
- De processuelle garantier, som uledsagede mindreårige tildeles i asylproceduren, bør fortsætte, uanset barnet fylder 18 år.
- Henvisning af børn til eventuelle modtagefaciliteter i hjemlandet bør kun ske, for så vidt der er tale om et barn, der ikke er flygtning, og hvor en grundig og individuel prøvelse viser, at tilbagesendelse til sådanne faciliteter ikke udgør en risiko for barnets sikkerhed og i øvrigt er i overensstemmelse med barnets tarv.
- Reglerne om genopdragsrejser bør ændres, så man ikke kommer til at straffe børnene, der i forvejen er ofre i disse sager.

Hvis det vurderes nødvendigt at foretage aldersundersøgelser for at fastlægge, om en asylansøger er barn eller voksen, skal dette foregå i respekt for barnets værdighed. Afgørelsen af alder bør inddrage alle relevante oplysninger og eventuel dokumentation, og den bør respektere princippet om 'benefit of the doubt'.

Humanitær opholdstilladelse som en reel mulighed

Muligheden for at tildele humanitær opholdstilladelse bør være en integreret del af en human asylpolitik. En del personer er ikke flygtninge og har derfor ikke krav på international beskyttelse, men de vil ved en tilbagevenden alligevel være i en så desperat og uværdig situation, at de bør tilbydes en menneskeværdig tilværelse i Danmark. Mennesker med behov for humanitær opholdstilladelse vil ofte være ressourcetsvage og måske tilmed traumatiserede.

Dansk Flygtningehjælp finder, at de eksisterende regler bør revideres som følger:

- Der bør kun gives afslag på humanitær opholdstilladelse med henvisning til mulighed for behandling i hjemlandet, hvis den nødvendige behandling reelt er tilgængelig for den pågældende ansøger.
- Der bør stilles juridisk bistand til rådighed.
- En ansøgning om humanitær opholdstilladelse indgivet under asylsagens behandling bør have opsættende virkning, så ansøger tillades ophold i Danmark, mens sagen behandles.
- De krav, der stilles til lægelige oplysninger, bør være af en karakter, så det er praktisk og økonomisk muligt for ansøger at opfylde dem.
- Ministeriet bør i højere grad gøre brug af lægefaglig bistand, når sagerne behandles.
- Mennesker, der har opnået humanitær opholdstilladelse, bør sikres større tryghed i deres ophold. Opholdstilladelsen bør gives for længere tid ad gangen end de nuværende seks måneder og bør kun nægtes forlænget, hvis grundlaget utvivlsomt ikke længere er til stede. Større tryghed i opholdet vil betyde større chancer for at opnå positive resultater af en eventuel behandling og bedre muligheder for at skabe en ny tilværelse og komme i gang med integrationsprocessen i Danmark.

Et værdigt ophold i Danmark

Langt de fleste asylansøgere har forladt deres hjemland modvilligt. De har gjort det, fordi de mente, at deres sikkerhed var truet, og de er rejst til Danmark for at finde hjælp og beskyttelse. Ikke alle asylansøgere er flygtninge, men de skal alle behandles med respekt. Danmark har et ansvar for at sikre, at deres værdighed som mennesker og deres kompetencer ikke lider skade, mens de opholder sig i Danmark. Asylansøgere bør have mulighed for at forberede sig og om nødvendigt opkvalificere sig til den efterfølgende integration i det danske samfund eller tilbagevenden til hjemlandet.

Dansk Flygtningehjælp finder, at

- Asylansøgere bør have adgang til det danske arbejdsmarked hurtigst muligt efter ankomsten til Danmark.
- Asylansøgere, herunder afviste asylansøgere, som ikke kan hjemsendes, bør hurtigst muligt og i videst muligt omfang tilbydes ophold uden for asylcentrene.
- Børn bør hurtigst muligt have mulighed for at følge folkeskolens undervisning.

- Økonomiske ydelser til asylansøgere bør i alle faser af asylproceduren have et niveau, der muliggør opretholdelsen af en rimelig hverdag.
- Anvendelsen af meldepligt og kantineordning bør begrænses og bør kun anvendes i særlige situationer.
- Personer på såkaldt tålt ophold bør sikres rimelige forhold og respekt for grundlæggende rettigheder.

Frihedsberøvelse af asylansøgere bør begrænses

Frihedsberøvelse er et voldsomt indgreb, ikke mindst når det anvendes overfor en person, der ikke har begået en kriminel handling, men derimod er kommet til Danmark for at finde beskyttelse. Når personer, der har været udsat for tortur eller andre traumatiserende begivenheder, frihedsberøves, uden at der tages særligt hensyn hertil, kan det i yderste konsekvens være invaliderende.

Dansk Flygtningehjælp mener, at asylansøgere i Danmark frihedsberøves for ofte og for længe og uden tilstrækkelig hensyntagen til proportionalitetsbetragtninger. Særligt sårbare grupper som børn og torturofre bør slet ikke frihedsberøves.

Flygtninge, der indrejser med falske rejsedokumenter, skal ikke kriminaliseres

I mangel på lovlige alternativer rejser en del flygtninge ind i Danmark ved hjælp af falske rejsedokumenter. Flygtninge har ofte ikke mulighed for at skaffe de nødvendige dokumenter og mødes desuden af en lang række forhindringer, når de forsøger at bringe sig i sikkerhed. På grund af disse særlige vanskeligheder har man i Flygtningekonventionen bestemt, at flygtninge ikke bør straffes for ulovlig indrejse eller ophold. Danmark bør således ikke straffe flygtninge for dokumentfalsk begået i forbindelse med indreisen til Danmark. Dette gælder uanset, hvilken flygtningestatus de pågældende er berettiget til.

Afviste asylansøgere bør som udgangspunkt heller ikke straffes for dokumentfalsk, hvis de er rejst ind i Danmark med et falsk rejsedokument. De fleste asylansøgere er ved ankomsten til Danmark overbeviste om, at de er flygtninge. De kender ikke asylreglerne og har ingen chance for at vurdere, om de faktisk opfylder kriterierne for at blive anerkendt som flygtninge. De fleste afviste asylansøgere har således været i god tro, og de bør derfor ikke straffes for dokumentfalsk.

Udvisning af flygtninge

Udvisning af en flygtning er en yderst alvorlig sanktion, der af samme årsag er nøje reguleret i internationale konventioner. I henhold til Flygtningekonventionen kan flygtninge kun udvises af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige orden. Igennem de senere år er de danske udvisningsregler imidlertid blevet skærpet gentagne gange, således at kriminelle forhold, der næppe kan påstås at udgøre en trussel mod den nationale sikkerhed eller den offentlige orden, nu også kan føre til udvisning. Dermed udsendes flygtninge tvangsmæssigt til hjemlandet eller henvises til såkaldt tålt ophold i Danmark. Begge dele er i strid med Flygtningekonventionen. De eksisterende regler om udvisning bør gennemgås og revideres for at sikre, at Danmark ikke udviser flygtninge i strid med internationale konventioner.

Tilbagesendelse af afviste asylansøgere

Som udgangspunkt bør afviste asylansøgere hurtigt vende hjem. Sker det ikke, vil asylsystemet miste sin troværdighed, og beskyttelsen af flygtninge risikere at blive undergravet. Dansk Flygtningehjælp anerkender således de danske myndigheders ret til at hjemsende afviste asylansøgere, hvis de ikke rejser selv. Dette forudsætter naturligvis, at afslaget er korrekt. I disse tilfælde skal tilbagesendelsen foregå i respekt for de grundlæggende menneskerettigheder og på en måde, som er sikker, human og værdig.

Dansk Flygtningehjælp finder, at

- Ingen afviste asylansøgere skal tvinges tilbage til områder, som ifølge UNHCR er usikre, og hvortil tilbagesendelse er for farlig.
- Reglerne for opholdstilladelse på grund af udsendelseshindringer bør revideres, så afviste asylansøgere, der ikke kan sendes tilbage inden for en rimelig tidshorizont, hurtigere tildeles en opholdstilladelse. Afviste asylansøgere skal ikke mødes med krav, der er urimelige eller ligefrem umulige at opfylde.
- Accepteret tilbagevenden bør fremmes aktivt i hele udsendelsesfasen. Tvangsmæssige tilbagesendelser er problematiske og bør derfor undgås, så vidt det overhovedet er muligt. Den formelle frist for såkaldt frivillig tilbagevenden bør udvides til 30 dage, hvilket vil være i fuld overensstemmelse med EU's direktiv om tilbagesendelse.
- Særligt i forhold til personer, som har opholdt sig i Danmark i længere tid, eller som har særlige behov, kan økonomisk støtte eller anden hjælp i forbindelse med hjemsendelse være relevant.

Integration i Danmark

Dansk Flygtningehjælp ser integration som en gensidig proces, der involverer såvel minoritet som majoritet og stiller krav til både enkeltindivider og samfundsmæssige institutioner. Integration er samtidig en proces, der ikke kan lykkes uden inddragelse af civilsamfundet. Integration er et fælles ansvar - ikke kun den enkelte flygtnings eller indvandrers forpligtelse. Integration betyder ligeværdigt medborgerskab og reelt lige muligheder for deltagelse i samfundslivet.

Udgangspunktet for integrationsindsatsen i forhold til flygtninge skal være respekt for Flygtningekonventionens krav om, at flygtninge skal have samme rettigheder og dermed behandling, som landets egne borgere. Opnåelse af reel ligestilling kræver samtidig, at der tages hensyn til flygtnings særlige baggrund som mennesker, der er tvunget på flugt fra deres eget land. Det gælder bredt i forhold til sociale rettigheder. Men det gælder også i forhold til flygtnings behov for sikkerhed i opholdet og mulighed for at opnå dansk indfødsret.

Tryghed og sikkerhed for en fremtid i Danmark

- Flygtnings etablering af en ny tilværelse i Danmark skal ske i trygge rammer.
- Det er menneskeligt belastende at skulle vente i mange år på en permanent opholdstilladelse. Uvished og utryghed fremmer ikke integrationsprocessen.
- Permanent opholdstilladelse bør kunne opnås efter tre år.

Der skal endvidere tages hensyn til flygtnings særlige situation i formulering og forvaltning af de øvrige betingelser for at opnå en permanent opholdstilladelse. Generelt bør kravene til dansk kundskaber, beskæftigelse m.v. ikke have et niveau, der på forhånd udelukker en stor del af flygtningegruppen. Nogle flygtninge vil uanset stærk motivation og egne ihærdige bestræbelser på at blive integreret i samfundet ikke kunne opfylde beskæftigelseskrav m.v. Denne sårbare del af flygtningegruppen bør have mulighed for dispensation fra kravene.

Støtte til frivillig hjemvenden – repatriering

Dansk Flygtningehjælp er af den opfattelse, at det er meget vigtigt og gavnligt, at der er mulighed for at yde individuel rådgivning og økonomisk støtte til flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, der frivilligt ønsker og har mulighed for at vende tilbage til deres hjemland.

Rådgivnings- og støttemulighederne er i de fleste tilfælde en nødvendig forudsætning for, at flygtninge og familiesammenførte til flygtninge kan træffe beslutning om at vende tilbage til hjemlandet, og for at sikre en vellykket reintegration. Rådgivnings- og støttemulighederne er i særdeleshed vigtige i forhold til de mange ældre flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, som ønsker og har mulighed for at tilbringe den sidste del af livet i hjemlandet.

Ligestilling og medborgerskab

Dansk Flygtningehjælp er imod at løse integrationsproblemer ved at begrænse almindelige rettigheder for flygtninge og indvandrere. Flygtninge skal behandles på lige fod med danske borgere og samtidig have en målrettet støtte til at lære dansk og finde plads som medborgere i det danske samfund herunder deltage i arbejdsliv, fritidsaktiviteter og demokratiske processer. Flygtninge har samme forpligtelser som danskere og skal naturligvis også have ligestilling i samfundet uden nogen form for direkte eller indirekte diskrimination.

Sociale ydelser

En række lovændringer i de senere år har i særlig grad ramt flygtningefamilier. Det gjaldt i særdeleshed den lave starthjælp, som nu er afskaffet, men også nye optjeningsprincipper på børnefamilieydelse og flygtnings folkepension, som kræver en bestemt bopælstid i Danmark for at få ret til almindelige ydelser. Sådanne regler harmonerer dårligt med Flygtningekonventionens krav om ligebehandling med egne borgere. De er udtryk for negativ forskelsbehandling og hæmmer integrationen gennem fattigdom og oplevet mindreværd. De bør derfor afskaffes.

Retten til familieliv

Flygtnings familiesammenføring med ægtefæller og børn bør ikke begrænses. Flygtninge kan ikke udøve retten til familieliv i hjemlandet, og der bør ikke gælde særlige tilknytningskrav eller andre krav i forhold til flygtningefamiliers genforening. I sager om familiesammenføring med flygtninge foretages en vurdering af den fortsatte risiko for forfølgelse eller andre overgreb. Retssikkerheden i behandlingen af sådanne sager skal styrkes, og der skal være mulighed for at klage over den asylretlige vurdering til en uafhængig instans med relevant kompetence.

Bosætning og boliger

Flygtninge skal have samme bevægelsesfrihed som andre borgere i landet. Den tvungne bosætning efter integrationslovens regler strider mod dette princip. Flygtninge fordeles i dag over hele landet, og i de første tre år kan de som udgangspunkt ikke fraflytte den kommune, som de placeres i.

Det er vigtigt at se integrationsopgaven som en fælles opgave for alle landets kommuner, men fordeling og boplacering skal tage udgangspunkt i flygtningsenes behov og give gode muligheder for integration. Flygtninge skal have mulighed for at være tæt på eventuel familie, tæt på deres sociale netværk eller relevante uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. Uanset hvilken kommune flygtninge fordeles til, skal der fra deres bopæl være rimelige transportmuligheder og reel mulighed for at modtage tilstrækkelig og kvalificeret danskundervisning samtidig med, at de passer deres arbejde og har et familieliv.

Problemer i udsatte boligområder skal ikke løses gennem reduktion af ventelisterettigheder for familier på kontanthjælp/introduktionsydelse, men gennem positive tilbud.

Muligheden for at opnå dansk indfødsret

Flygtninge befinder sig i en særlig situation med hensyn til statsborgerskab. Nogle flygtninge er formelt statsløse. Andre flygtninge har statsborgerskab i hjemlandet, men har ikke mulighed for at udnytte de rettigheder, der knytter sig til statsborgerskabet. Det er baggrunden for Flygtningekonventionens bestemmelser om at lette flygtnings optagelse i samfundet og naturalisation.

Betingelserne for at opnå dansk indfødsret er blevet skærpet flere gange i de senere år, og kravene har nået et niveau, der udelukker mange flygtninge. I de nugældende regler er traumatiserede flygtninge yderligere udelukket fra at få dispensation fra sprogkrav og indfødsretsprøve. Dansk Flygtningehjælp mener, at Danmark skal leve op til Flygtningekonventionens bestemmelser og fjerne diskriminerende regler. Flygtninge, som ønsker dansk indfødsret, skal have rimelige muligheder for at opnå denne status, så der ikke etableres en voksende befolkningsgruppe, som ikke nyder fulde demokratiske rettigheder i Danmark herunder stemmeret ved valg til Folketinget.

Dansk Flygtningehjælp ser indfødsret som et led i og et redskab til vellykket integration i Danmark. Indfødsret giver oplevelsen af at være respekteret som fuldgyldig borger. At opnå indfødsret motiverer og skaber tilhørsforhold.

Diskrimination

Bekæmpelse af diskrimination må være et fælles ansvar. Det gælder bekæmpelse af diskrimination på grund af etnisk og religiøs tilhørsforhold samt direkte og indirekte diskrimination. Der bør være effektiv juridisk beskyttelse mod diskrimination med uafhængig og nem klageadgang. Men juridisk beskyttelse er ikke tilstrækkelig. At være udsat for diskrimination medvirker til at skabe marginalisering og eksklusion. Der er brug for det modsatte, brug for inkluderende handlinger i hverdagen.

Den særlige integrationsindsats

Flygtninge er i en særlig situation og har ofte en barsk og tragisk historie med sig til Danmark. Det tre-årige integrationsprogram, som kommunerne er forpligtet til at gennemføre for nye flygtninge og deres familier, er et udtryk for, at der skal gøres en særlig indsats for flygtningene, før man kan forvente, at de kan klare sig på lige fod med andre borgere. Afsættet skal være flygtnings egne ressourcer, men nogle har brug for meget hjælp, hvor andre klarer sig hurtigt. Der må derfor være fokus på udsatte flygtninge. På områder, hvor det er særligt vanskeligt at få succes, skal der gøres en ekstra indsats.

Helhedsorienteret indsats

Integrationsindsatsen for nyankomne flygtninge skal være tværfaglig og helhedsorienteret, dvs. at der skal være sammenhæng mellem forsørgelse, beskæftigelsesindsats, familietiltag m.m.

Traumatiserede flygtninge

Alle traumatiserede flygtninge skal have adgang til kvalificeret behandling uden lange ventetider. Rettidig behandling er vigtig for den enkelte, men har også afgørende betydning for vedkommendes børn og øvrige familie. Samtidig skal der arbejdes målrettet og helhedsorienteret med aktive tilbud tilpasset udsatte flygtninge, herunder særligt tilrettelagt danskundervisning, særlige tilbud rettet mod beskæftigelse eller uddannelse, støtte til hele familien samt inddragelse af repatrieringsperspektiv.

Uddannelse

Flygtninge skal have bedre muligheder for at anvende medbragt uddannelse i beskæftigelse eller videre uddannelse samt generelt have styrket deres uddannelsesmuligheder i Danmark.

Børn og skole

Mange af de flygtningebørn, der kommer til Danmark, har været nødt til at afbryde deres skolegang og har derfor et fagligt efterslæb, som de skal have hjælp til at indhente samtidig med, at de skal lære et nyt sprog. Gode sproglige færdigheder på modersmålet styrker børns indlæring, og Dansk Flygtningehjælp ønsker, at pligten til at tilbyde modersmålsundervisning skal genindføres.

En del to-sprogede elever forlader folkeskolen uden at have fået de fornødne faglige og sproglige færdigheder til videre uddannelse. Der er generelt behov for opkvalificering og styrkelse af skolens indsats i forhold til børn og unge med minoritetsbaggrund.

Sanktioner via børnechecken eller anden økonomisk hjælp, hvis børn og unge har problemer med skolegang, uddannelse m.v., bør erstattes af positive tilbud. Dette kan fx ske med bedre vejledning/rådgivning af skole og hjem, herunder alderssvarende undervisning for sent ankomne børn og unge samt aktiv opfølgning i forhold til den enkelte.

Danskundervisning

Retten til gratis danskundervisning for voksne flygtninge og indvandrere skal modsvare behovet. Tilrettelæggelsen af undervisningen skal være fleksibel. Det skal blandt andet være muligt at få tilstrækkelig og kvalificeret gratis undervisning, også når man er i arbejde. Det kan dreje sig om danskundervisning på arbejdspladsen, men også om undervisningsforløb, som tidsmæssigt ligger ud over den nuværende tre-års grænse.

Tolkning

Alle borgere har krav på at blive forstået og på selv at forstå, hvad der sker i kontakten med myndigheder, sundhedssystem mv. Retten til tolkebistand må være tydelig. Der skal sikres uddannelse af kvalificerede tolke, og tolkning skal være gratis.

Beskæftigelse

Der har i de seneste år været en relativ forbedring i beskæftigelsessituationen for flygtninge og indvandrere. Men en del af gruppen har fortsat vanskeligt ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet, og den nuværende økonomiske krise kan gøre det endnu vanskeligere. Der er brug for en differentieret tilgang afhængig af, om flygtningene har uddannelses- og erhvervs erfaring, aldrig har været på arbejdsmarkedet eller er traumatiserede. Løsninger kan fx være afklaring af kompetencer med konkret, praktisk afprøvning, tæt opfølgning (mentor, støttende netværk), inddragelse af social indsats og behandlingstilbud samt særlige tilbud om danskundervisning og anden opkvalificering.

Der bør ikke anvendes økonomiske sanktioner over for sårbare grupper.

Civilsamfundet

Folkelig forståelse, opbakning og engagement er afgørende for alle dele af flygtninge- og integrationsarbejdet. Det er samtidig vigtigt, at flygtninge og indvandrere gives mulighed for indflydelse og for at deltage og bruge egne kræfter til gavn for den samlede integrationsproces.

Dansk Flygtningehjælp arbejder for at styrke den folkelige forankring og øge den folkelige deltagelse i flygtninge- og integrationsarbejde.

- Rammerne for den frivillige integrationsindsats sættes med udgangspunkt i medborgerens behov, og indsatsen udvikles og udfoldes i mødet mellem frivillig og medborger. Parterne har mulighed for at involvere sig personligt og måske skabe et venskab. Indsatsen er af begge parter båret af lyst og det personlige møde. Det frivillige integrationsarbejde skaber rum for dialog og mulighed for udveksling af erfaringer. Kontakt med andre forældre, andre borgere med erfaring fra arbejdsliv, uddannelse etc. giver mulighed for at snakke om, hvordan man kan komme videre i integrationsprocessen, og kan samtidig skabe netværk, der kan lette vejen. Der er tid til at være sammen på lige vilkår. Frivillige borgeres engagement og tilbud om netværk giver oplevelse af tilhørsforhold og modvirker eksklusion.

- Det frivillige arbejde kan spille en central rolle i integrationsprocessen. Det frivillige arbejde bør derfor være en aktiv medspiller i integrationsindsatsen. Frivillige borgere skal have mulighed for at bidrage til en forbedret indsats i forhold til en række centrale integrationsudfordringer. Det kan fx dreje sig om indsats i forhold til (1) flygtninge og indvandreres svage tilknytning til arbejdsmarkedet, (2) unges vanskeligheder med at gennemføre en uddannelse efter folkeskolen, (3) koncentrationen af problemer i de udsatte boligområder, (4) barrierer for deltagelse i forenings- og fritidsliv (5) modtagelse af kvoteflygtninge og (6) netværk for uledsagede flygtningebørn.
- Flygtninge og indvandreres egne ressourcer skal bruges i integrationsarbejdet. Det kan blandt andet ske gennem samarbejde med flygtnings egne organiseringer, støtte til deres frivillige aktiviteter samt medvirken til, at de får en stemme i debatten og indflydelse på integrationsindsatsen.
- Velfærdssamfundet giver borgeren en række rettigheder til støtte og omsorg, og der træder det frivillige tilbage i respekt for en relevant faglært ekspertise og for retssikkerhed i ydelsen.
- Frivillige yder et stort ulønnet arbejde, men frivilligt arbejde er ikke gratis. En frivilligbaseret indsats kræver, at der er vilje til at afsætte de fornødne ressourcer til at gennemføre og udvikle de forskellige aktiviteter. Det er i den sammenhæng vigtigt, at der er stabile økonomiske rammer, som giver mulighed for både kontinuitet og nyudvikling.

Udgivet af:

Dansk Flygtningehjælp
Borgergade 10, 3.
1300 København K
Telefon: +45 3373 5000
Fax: +45 3332 8448
www.flygtning.dk
drc@drc.dk

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP

Borgergade 10, 3.sal
DK-1300 København K

Telefon +45 3373 5000

Fax +45 3332 8448

www.flygtning.dk

drc@drc.dk